

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

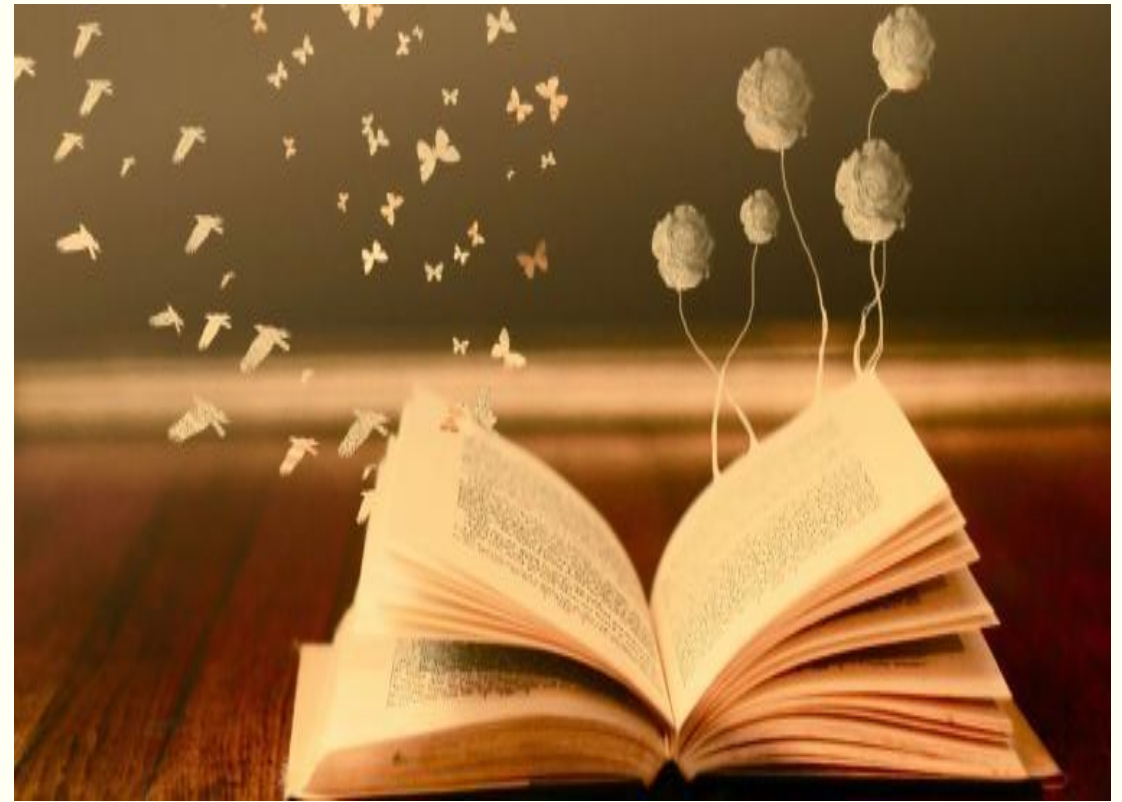
**Αλίκη Τσεπραηλίδου
Φιλολόγος, 8^ο Γυμνάσιο Κοζάνης**

Απαραίτητα στοιχεία για την προσέγγιση ενός λογοτεχνικού κειμένου

Ο προσδιορισμός και η ανάλυση:

- Του θέματος του κειμένου.
- Του στόχου του συγγραφέα ή του ποιητή.
- Του χώρου.
- Του χρόνου.
- Των συνθηκών της εποχής συγγραφής.
- Των αφηγηματικών τεχνικών.
- Των προσώπων.
- Των εκφραστικών μέσων.

Αφήγηση – Αφηγηματικές τεχνικές

Αφηγητής - εστίαση

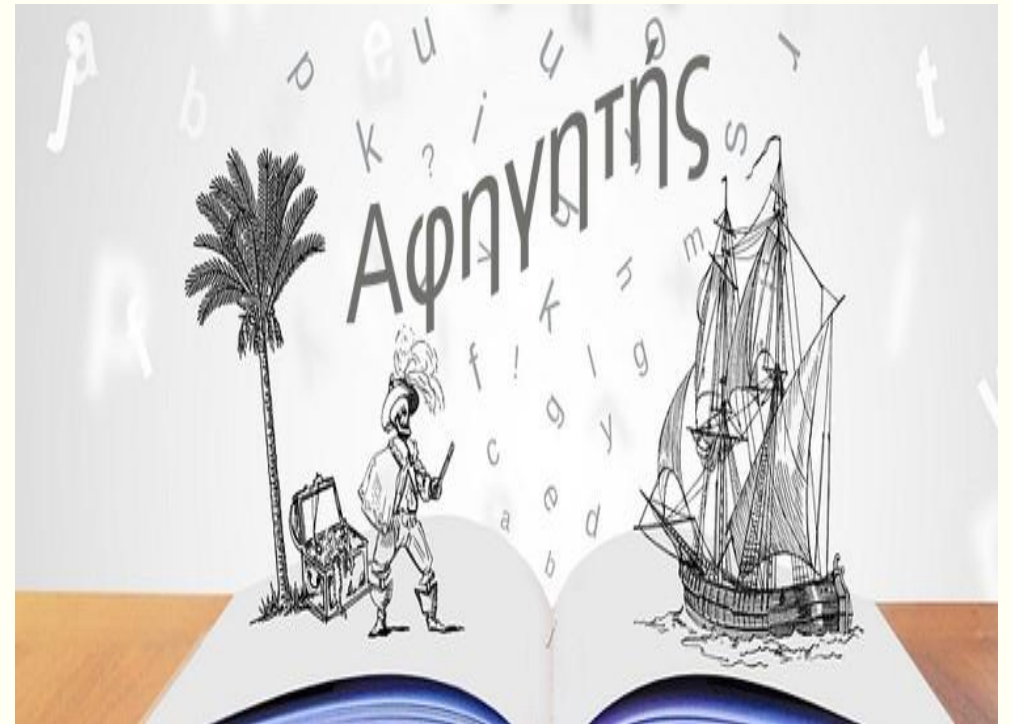
Απαραίτητη η διάκριση συγγραφέα και αφηγητή.

Είδη αφηγητή

1. Ομοδιηγητικός / αυτοδιηγητικός.
2. Ετεροδιηγητικός.

Είδη εστίασης

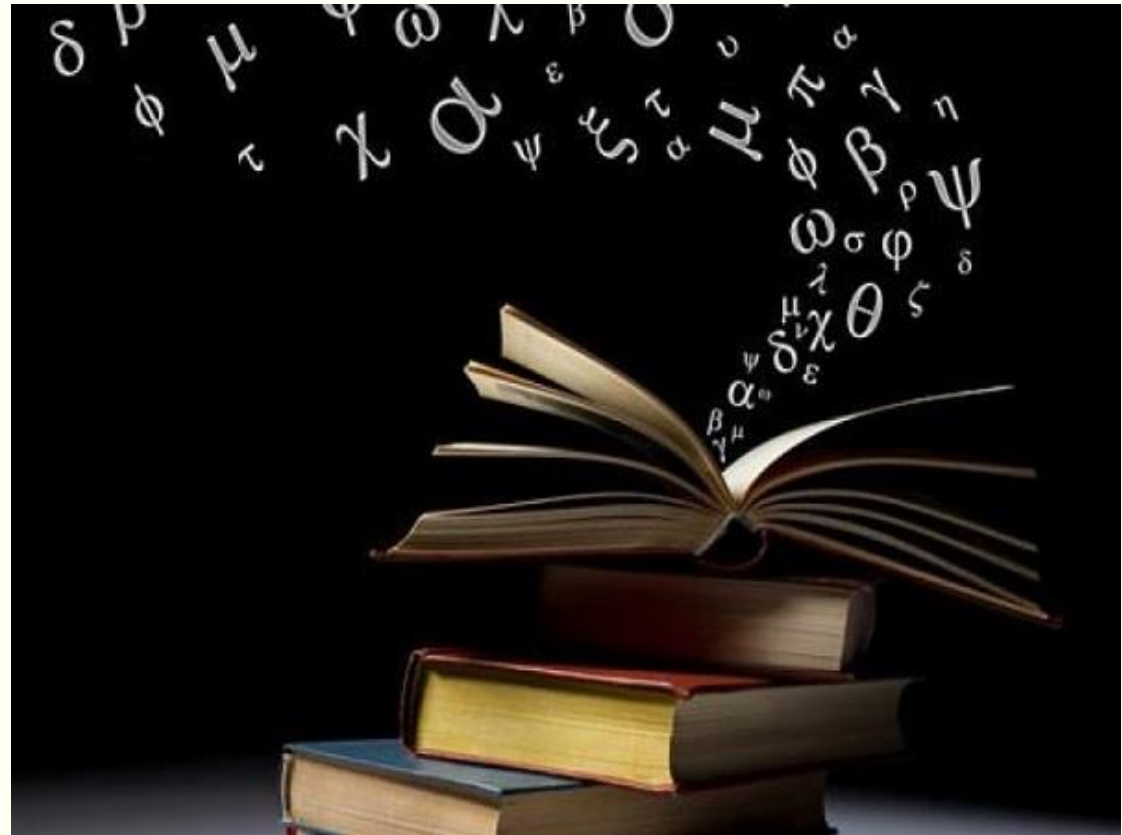
1. Μηδενική (παντογνώστης αφηγητής – αφηγητής θεός).
2. Εσωτερική.
3. Εξωτερική (αφηγητής κάμερα).

Αφήγηση – Αφηγηματικές τεχνικές

Αφηγηματικοί τρόποι

- Αφήγηση ή Έκθεση:
 - α. Διήγηση.
 - β. Μίμηση:
 - Αφήγηση.
 - Διάλογος.
 - Μικτός τρόπος.
- Εσωτερικός μονόλογος.
- Περιγραφή.
- Σχόλιο.
- Ελεύθερος πλάγιος λόγος.

Αφήγηση – Αφηγηματικές τεχνικές

Ο χρόνος στην αφήγηση

1. Ως προς την τάξη, τη σειρά

- Γραμμική ή ευθύγραμμη αφήγηση.
- Αναχρονίες:
 - α) Αρχή in medias res.
 - β) Αναδρομική αφήγηση.
 - γ) Προδρομική αφήγηση.

2. Ως προς τη διάρκεια

- Ισοχρονία (στους διαλόγους).
- Επιτάχυνση: περίληψη / έλλειψη.
- Επιβράδυνση: περιγραφική παύση / παρέκβαση (σχόλιο ή στοχασμός)

3. Ως προς τη συχνότητα

- Μοναδική αφήγηση.
- Πολυμοναδική αφήγηση.
- Επαναληπτική αφήγηση.
- Θαμιστική αφήγηση.

Πρόσωπα - Χαρακτήρες

Κατηγορίες προσώπων-χαρακτήρων

A. Με βάση τη συμμετοχή τους στην ιστορία

- Βασικά πρόσωπα ή πρωταγωνιστές.
- Δευτερεύοντα πρόσωπα.

B. Με βάση την εξέλιξή τους

- Στατικοί χαρακτήρες.
- Δυναμικοί χαρακτήρες.

Γ. Με βάση τον τρόπο παρουσιάσής τους

- Επίπεδοι ή μονοδιάστατοι.
- Σφαιρικοί ή πολυδιάστατοι.

Πρόσωπα - Χαρακτήρες

Γνωρίσματα των προσώπων

- Όνομα.
- Ηλικία.
- Εθνικότητα.
- Εξωτερική εμφάνιση.
- Επάγγελμα και κοινωνική θέση.
- Συνήθειες, επιλογές, τρόπος ζωής.
- Χαρακτήρας, συμπεριφορά.

Χαρακτηρισμός των προσώπων με βάση:

- Τα λόγια και τις σκέψεις τους.
- Τις πράξεις και τις επιλογές τους.
- Τη στάση τους απέναντι στους άλλους.
- Τα σχόλια του αφηγητή για αυτά.
- Τα λόγια και τις κρίσεις άλλων προσώπων για αυτά.

Εκφραστικά μέσα

1. Γλώσσα

- Χρόνοι ρημάτων και λειτουργία τους.
- Πρόσωπα ρημάτων και λειτουργία τους.
- Εγκλίσεις ρημάτων και λειτουργία τους (Τροπικότητα).
- Λειτουργία (ποιητική).

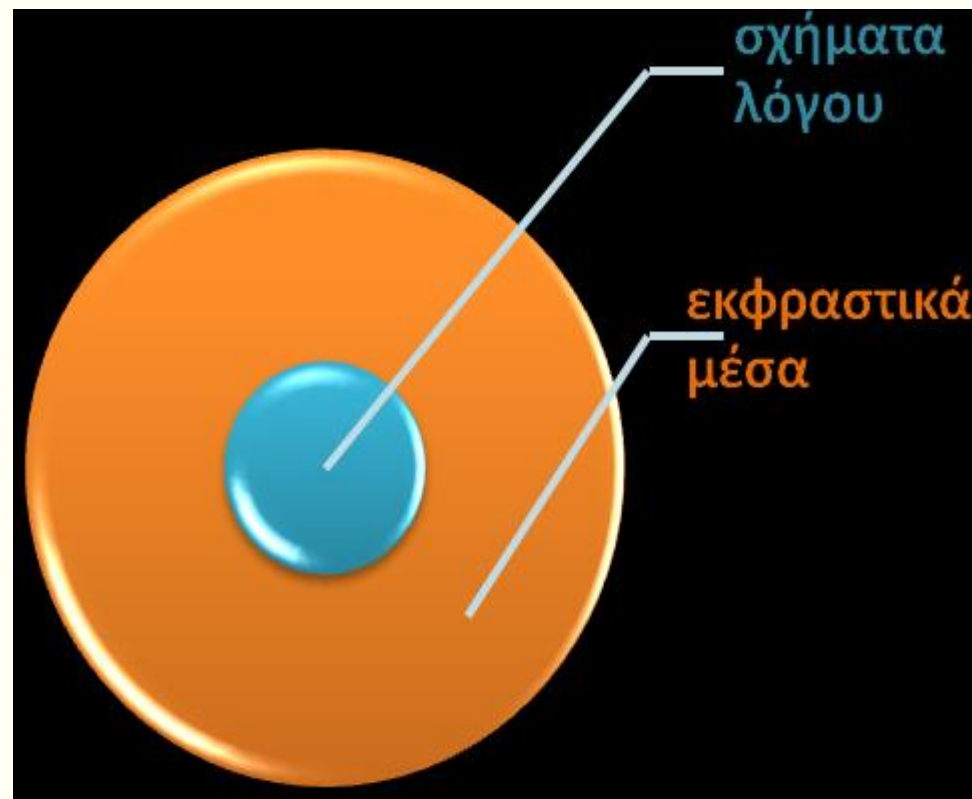
2. Εικόνες και η λειτουργία τους.

3. Σχήματα λόγου και η λειτουργία τους.

4. Σημεία στίξης και η λειτουργία τους.

5. Ύφος και η λειτουργία του.

6. Στοιχεία στιχουργικής (στα ποιήματα).

Δημιουργική Γραφή

Δημιουργική Γραφή:

Πρωτότυπο, εκφραστικό, αντισυμβατικό γράψιμο, ποιητική λειτουργία γλώσσας.

Οφέλη:

- Ανάπτυξη κριτικής και δημιουργικής σκέψης.
- Κινητοποίηση φαντασίας.
- Καλλιέργεια δεξιοτήτων.
- Γλωσσική καλλιέργεια.
- Εμπέδωση λογοτεχνικών τεχνικών.
- Εξοικείωση με τους μηχανισμούς γραφής, και ως συγγραφείς και ως αναγνώστες.
- Καλλιέργεια φιλιαναγνωσίας.
- Αξιοποίηση εμπειριών ,εμπλουτισμός συναισθηματικού κόσμου, αυτοέκφραση, αυτογνωσία.
- Εσωτερίκευση κανόνων, προτύπων, αξιών και συμπεριφορών.
- Θεραπευτικές ιδιότητες.

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής

- Απαραίτητα στοιχεία: σαφείς στόχοι, ακρίβεια, σαφήνεια.
- Είτε εγγύτητα και συνομιλία με το αρχικό κείμενο είτε απομάκρυνση από αυτό (βιωματικό στοιχείο).
- Είτε κατευθυντήριοι περιορισμοί είτε σχετική ελευθερία.
- Κειμενικά είδη: αφήγηση, περιγραφή, οδηγίες, εξήγηση.
- Κειμενικοί τύποι: επιστολή, ημερολόγιο, άρθρο, μήνυμα, στοχαστικό δοκίμιο, συνέντευξη, σχόλιο, βιογραφία, παραμύθι, ποίημα, κ.λπ.

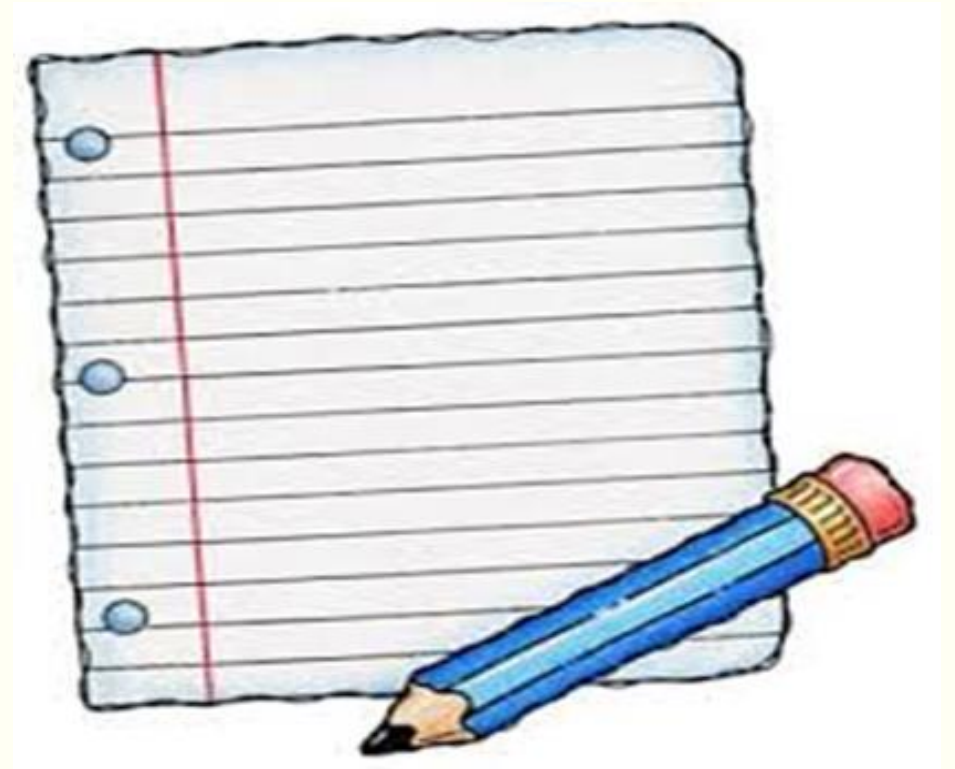

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής

Δραστηριότητες σε σχέση με τις αφηγηματικές τεχνικές

Σε σχέση με τον αφηγητή και την εστίαση

- Αλλαγή του είδους του αφηγητή:
 - Ομοδιηγητικός ή αυτοδιηγητικός → ετεροδιηγητικός.
 - Ετεροδιηγητικός → ομοδιηγητικός ή αυτοδιηγητικός.
- Αλλαγή του είδους της εστίασης:
 - Εσωτερική → εξωτερική ή μηδενική.
 - Εξωτερική → εσωτερική ή μηδενική.
 - Μηδενική → εσωτερική ή εξωτερική.
- Αλλαγή οπτικής γωνίας.

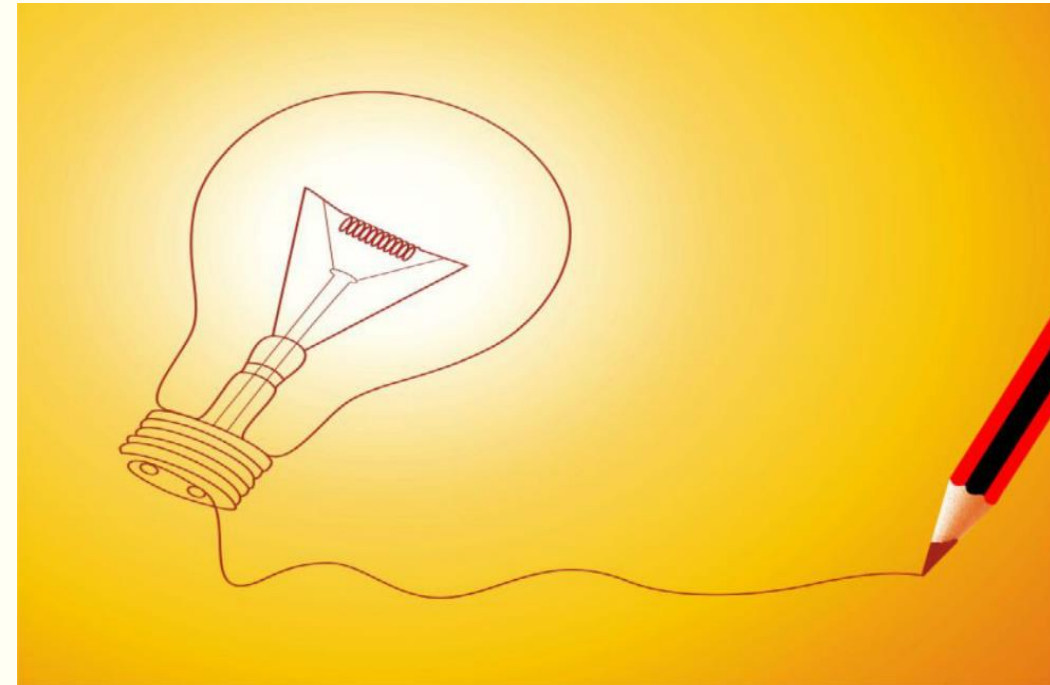

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής

Δραστηριότητες σε σχέση με τις αφηγηματικές τεχνικές

Σε σχέση με τους αφηγηματικούς τρόπους

- Αφήγηση → διάλογος ή εσωτερικός μονόλογος.
- Διάλογος → αφήγηση ή εσωτερικός μονόλογος.
- Εμπλουτισμός αφηγηματικού κειμένου με διαλόγους.
- Διάλογος προσώπων με αφορμή το κείμενο.
- Εσωτερικός μονόλογος, είτε ήρωα του κειμένου είτε με αφορμή το κείμενο.
- Περιγραφή.

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής

Δραστηριότητες σε σχέση με τις αφηγηματικές τεχνικές

Σε σχέση με τον χρόνο

Σε σχέση με τη σειρά ή την τάξη:

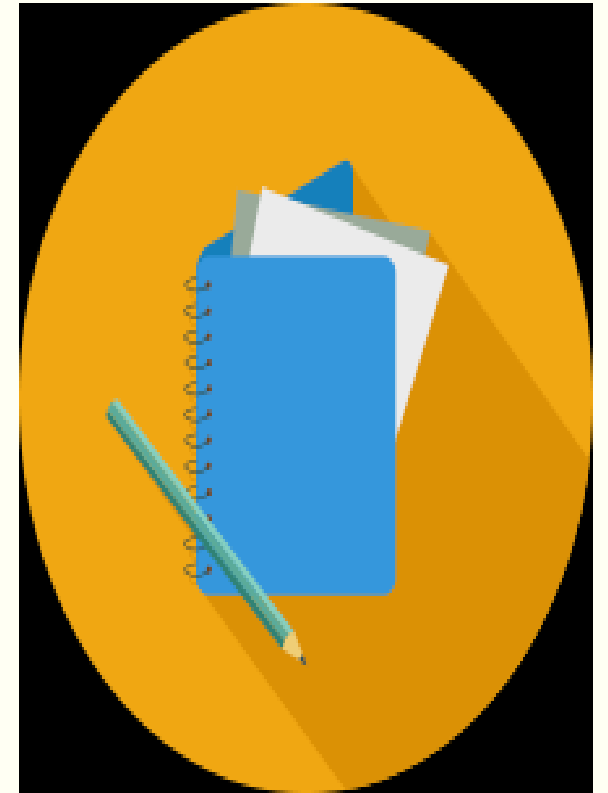
- Αρχή ιστορίας in medias res.
- Αναδρομικές αφηγήσεις ηρώων.
- Προδρομικές αφηγήσεις ηρώων.

Σε σχέση με τη διάρκεια:

- Αναλυτική αφήγηση περιληπτικών σημείων.
- Αφήγηση ελλειπτικών σημείων.
- Επιβράδυνση ιστορίας με προσθήκη περιγραφικής παύσης ή σχολίου.

Σε σχέση με τη συχνότητα

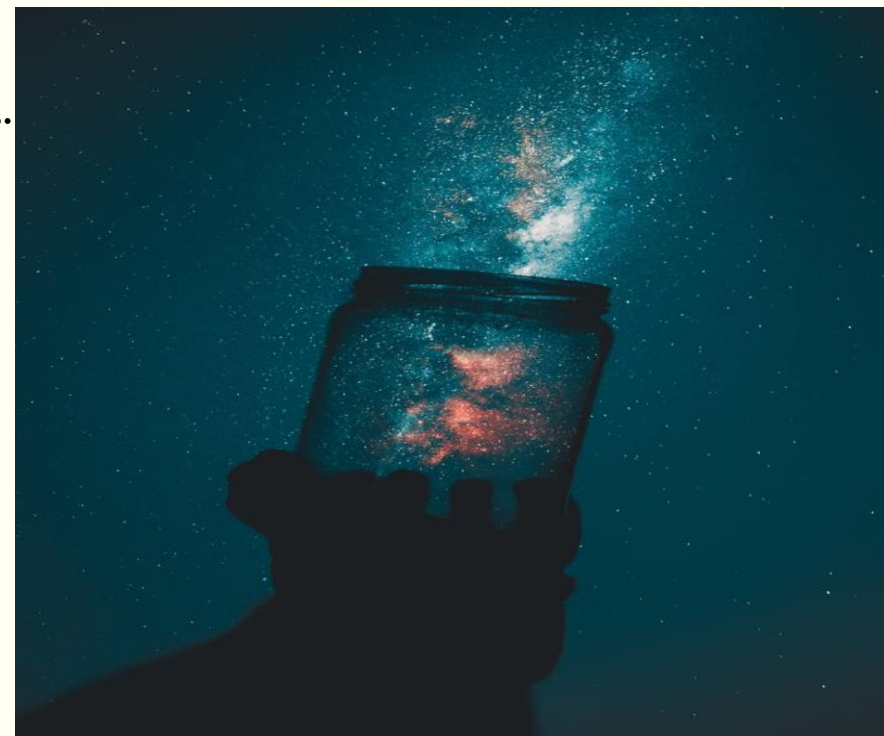
- Επανάληψη αφήγησης από άλλη οπτική γωνία.

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής

Δραστηριότητες σε σχέση με τα πρόσωπα

- Προσθήκη νέων προσώπων.
- Αφήγηση ιστορίας με αφαίρεση κάποιου βασικού ήρωα.
- Μετατροπή δευτερεύοντα ήρωα σε πρωταγωνιστή.
- Αφαίρεση ενός βασικού χαρακτηριστικού ενός ήρωα.
- Αφήγηση μιας ολόκληρης μέρας ενός ήρωα.
- Λογοτεχνική περιγραφή του ήρωα.
- Ένταξη ήρωα σε άλλο χωροχρονικό πλαίσιο.
- Λίστα ταινιών ή τραγουδιών που θα άρεσαν στον ήρωα με βάση τον χαρακτήρα του.

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής

Δραστηριότητες σε σχέση με τα εκφραστικά μέσα

- Προσθήκη συγκεκριμένων σχημάτων λόγου ή εικόνων.
- Αφαίρεση σχημάτων λόγου.
- Μετατροπή κυριολεξίας σε μεταφορά και το αντίστροφο.
- Αλλαγή ρηματικού προσώπου.
- Αλλαγή ύφους σε κάποιο άλλο είδος.
- Αλλαγή ύφους παιδιού σε ενήλικα, άντρα σε γυναίκα, κ.λπ.
- Συγγραφή κειμένου με συγκεκριμένο ύφος.
- Μίμηση ύφους συγγραφέα ή ποιητή.

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής

Άλλες δραστηριότητες

- Συγγραφή κειμένου με το ίδιο βασικό μήνυμα, αλλά με άλλη πλοκή.
- Τι θα έκανες εσύ, αν ήσουν στη θέση του ήρωα;
- Συνομιλία ηρώων από διαφορετικά έργα.
- Δημιουργία νέας ιστορίας με τη συμμετοχή ηρώων από διαφορετικά έργα.
- Συγγραφή ιστορίας ως είδηση σε εφημερίδα.
- Συνέντευξη ήρωα.
- Γραπτό μήνυμα σε κινητό τηλέφωνο ή σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης.
- Δημοσίευση σχολίου σε κάποιο μέσο κοινωνικής δικτύωσης.

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής

Δραστηριότητες για ποιήματα

- Μοντέρνο ποίημα → παραδοσιακό ή παραδοσιακό → μοντέρνο.
- Αφαίρεση λέξεων ή και ολόκληρων στίχων και συμπλήρωσή τους.
- Προσθήκη στίχων σε ποιήματα.
- Επιλογή συγκεκριμένων λέξεων από ποίημα και δημιουργία νέου ποιήματος.
- Αλλαγή ομοιοκαταληξίας ή μέτρου.
- Δημιουργία ποιήματος με συγκεκριμένο είδος ομοιοκαταληξίας ή μέτρου.
- Δημιουργία ποιήματος με την αυτόματη γραφή.

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής

Δραστηριότητες για ποιήματα

- Δημιουργία χαϊκού.
- Δημιουργία σονέτου.
- Δημιουργία ποιήματος με πρότυπο ένα συγκεκριμένο ποίημα.
- Παρωδία ποιημάτων.
- Ποίημα ακροστιχίδα με το όνομά τους.
- Δημιουργία νέων στίχων πάνω σε γνωστά τραγούδια.
- Μετατροπή ποιήματος σε ραπ τραγούδι.
- Μετατροπή ποιήματος σε πεζό.
- Δημιουργία συνεργατικού ποιήματος.

Αξιολόγηση Δημιουργικής Γραφής

- Περιεχόμενο: θέμα, πρωτοτυπία, φαντασία, ανατροπές - έκπληξη, συναισθηματική εμβάθυνση, χαρακτήρες.
- Δομή και οργάνωση: επεισόδια, λύση, συνοχή, συνεκτικότητα.
- Γλώσσα – εκφραστικά μέσα – ποιητική λειτουργία γλώσσας.
- Πλήθος αφηγηματικών τεχνικών.
- Γενική εκτίμηση.

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής στο δημοτικό τραγούδι «Του γιοφυριού της Άρτας»

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής στο δημοτικό τραγούδι «Του γιοφυριού της Άρτας»

1. Στο ποίημα ο αφηγητής είναι ετεροδιηγητικός και η εστίαση μηδενική. Δηλαδή, έχουμε τον παντογνώστη αφηγητή.
 - α. Από ποια στοιχεία του λόγου του το καταλαβαίνετε;
 - β. Υποθέστε ότι την ιστορία την αφηγείται ο πρωτομάστορας, δηλαδή ο αφηγητής είναι αυτοδιηγητικός και η εστίαση εσωτερική και παρουσιάστε την σε πεζό ή ποιητικό λόγο.
2. Υποθέστε ότι ένας περαστικός παρακολουθεί τη σκηνή από την άφιξη της γυναίκας του πρωτομάστορα στο γεφύρι μέχρι και το τέλος του τραγουδιού και αφηγείται την ιστορία ως ομοδιηγητικός αφηγητής (παρατηρητής) με εξωτερική εστίαση, δηλαδή ως αφηγητής κάμερα.
3. Υποθέστε ότι την ιστορία την αφηγείται ένας από τους μαθητές του τραγουδιού ως ομοδιηγητικός αφηγητής με εσωτερική εστίαση.

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής στο δημοτικό τραγούδι «Του γιοφυριού της Άρτας»

- 4.Γίνε ο πρωτομάστορας και γράψε με τη μορφή εσωτερικού μονολόγου στο ημερολόγιό σου τις σκέψεις και τα συναισθήματά σου για την απόφαση που αναγκάστηκες να πάρεις.
- 5.Γίνε η γυναίκα του πρωτομάστορα και γράψε με τη μορφή εσωτερικού μονολόγου στο ημερολόγιό σου τις σκέψεις και τα συναισθήματά σου από τη στιγμή που συνειδητοποίησες τι θα σου συμβεί και μετά.
- 6.Ο βασικός στόχος του τραγουδιού είναι να παρουσιαστεί η ατομική θυσία για το κοινό καλό. Καταγράψτε τον διάλογο δύο έφηβων φίλων που ο ένας υποστηρίζει, με συγκεκριμένα παραδείγματα, ότι θα πρέπει το κοινό καλό να υπερισχύει του ατομικού, ενώ ο άλλος ισχυρίζεται ότι κάθε άνθρωπος θα πρέπει να φροντίζει αποκλειστικά για την ατομική και οικογενειακή του ευημερία. Φροντίστε μέσα από τον λόγο και το ύφος τους να φαίνονται ξεκάθαρα οι αντιλήψεις του καθενός. Στη συνέχεια να γίνει δραματοποίηση του διαλόγου στην τάξη.

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής στο δημοτικό τραγούδι «Του γιοφυριού της Άρτας»

7. Ο πρωτομάστορας ηλικιωμένος θυμάται και αφηγείται με αναδρομική αφήγηση στα εγγόνια του το περιστατικό με το γιοφύρι. Φροντίστε μέσα από τον λόγο του και το ύφος του να φαίνονται η ηλικία του και ο πόνος και οι τύψεις που νιώθει ακόμη, καθώς και το ότι εξακολουθεί να πιστεύει ότι έκανε το καθήκον του. Προσπαθήστε μέσα από τον λόγο του να είναι εμφανής αυτή η διαμάχη που υπάρχει ακόμη μέσα του.
8. Τα βασικά χαρακτηριστικά του πρωτομάστορα είναι η υπευθυνότητα και ο αλτρουισμός. Υποθέστε ότι ήταν ένας άνθρωπος εγωιστής που φρόντιζε μόνο για το ατομικό του καλό. Πώς θα εξελισσόταν η ιστορία; Αφηγηθείτε την σε ποιητικό ή σε πεζό λόγο.
9. Υποθέστε ότι λίγο πριν φτάσει η γυναίκα του πρωτομάστορα στο γιοφύρι εμφανίζεται κάποιος από μηχανής θεός και αλλάζει η εξέλιξη των γεγονότων. Αφηγηθείτε την ιστορία με αυτήν την εξέλιξη.
10. Υποθέστε ότι είστε δημοσιογράφος και παίρνετε συνέντευξη από τον πρωτομάστορα μετά τα γεγονότα. Ποιες ερωτήσεις θα του θέτατε; Πώς θα απαντούσε ο πρωτομάστορας;

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής στο δημοτικό τραγούδι «Του γιοφυριού της Άρτας»

- 11.Υποθέστε ότι ο ήρωας ζει στη σημερινή εποχή. Τι θυσία θα μπορούσε να του ζητηθεί και πώς θα αντιδρούσε αυτός; Να απαντήσετε λαμβάνοντας υπόψη σας τα δεδομένα και τις αξίες της σημερινής εποχής.
- 12.Δημιουργήστε μία λίστα τραγουδιών που θα δημοσίευε ο πρωτομάστορας σε κάποιο μέσο κοινωνικής δικτύωσης μετά τον θάνατο της γυναίκας του, αν ζούσε στη σημερινή εποχή. Αιτιολογήστε σύντομα την κάθε σας επιλογή.
- 13.Η ύπαρξη του πουλιού συμβάλλει στην επιτάχυνση της ιστορίας. Αν απουσίαζε το πουλί από το τραγούδι, πώς θα εξελισσόταν η ιστορία; Καταγράψτε την είτε σε πεζό είτε σε ποιητικό λόγο.
- 14.Λίγες μέρες μετά τον θάνατό της η γυναίκα του πρωτομάστορα του εμφανίζεται σε όνειρο. Παρουσιάστε το όνειρο. Πώς τη φαντάζεστε και τι του λέει;

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής στο δημοτικό τραγούδι «Του γιοφυριού της Άρτας»

15. Υποθέστε ότι συνομιλούν η γυναίκα του πρωτομάστορα, η Ιφιγένεια και ο Ισαάκ. Καταγράψτε τον διάλογο των τριών ανθρώπων που εξαπατήθηκαν από αγαπημένα τους πρόσωπα για να οδηγηθούν στη θυσία. Φροντίστε να φαίνονται μέσα από τον λόγο τους τα συναισθήματά τους.
16. Στο τραγούδι υπάρχει σε αρκετά σημεία το σχήμα της υπερβολής. Να τα εντοπίσετε και να αλλάξετε τους στίχους παρουσιάζοντας το νόημα με απλό τρόπο. Ποιος από τους δύο τρόπους σας αρέσει περισσότερο και γιατί;
17. Η κατάρα της γυναίκας του πρωτομάστορα δίνεται μέσα από μία παρομοίωση. Δώστε την κατάρα της γυναίκας χωρίς την παρομοίωση. Ποιος από τους δύο τρόπους σας αρέσει περισσότερο; Ποιος είναι ο ρόλος και η λειτουργία της παρομοίωσης στο περιεχόμενο και στη μορφή ενός κειμένου;

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής στο δημοτικό τραγούδι «Του γιοφυριού της Άρτας»

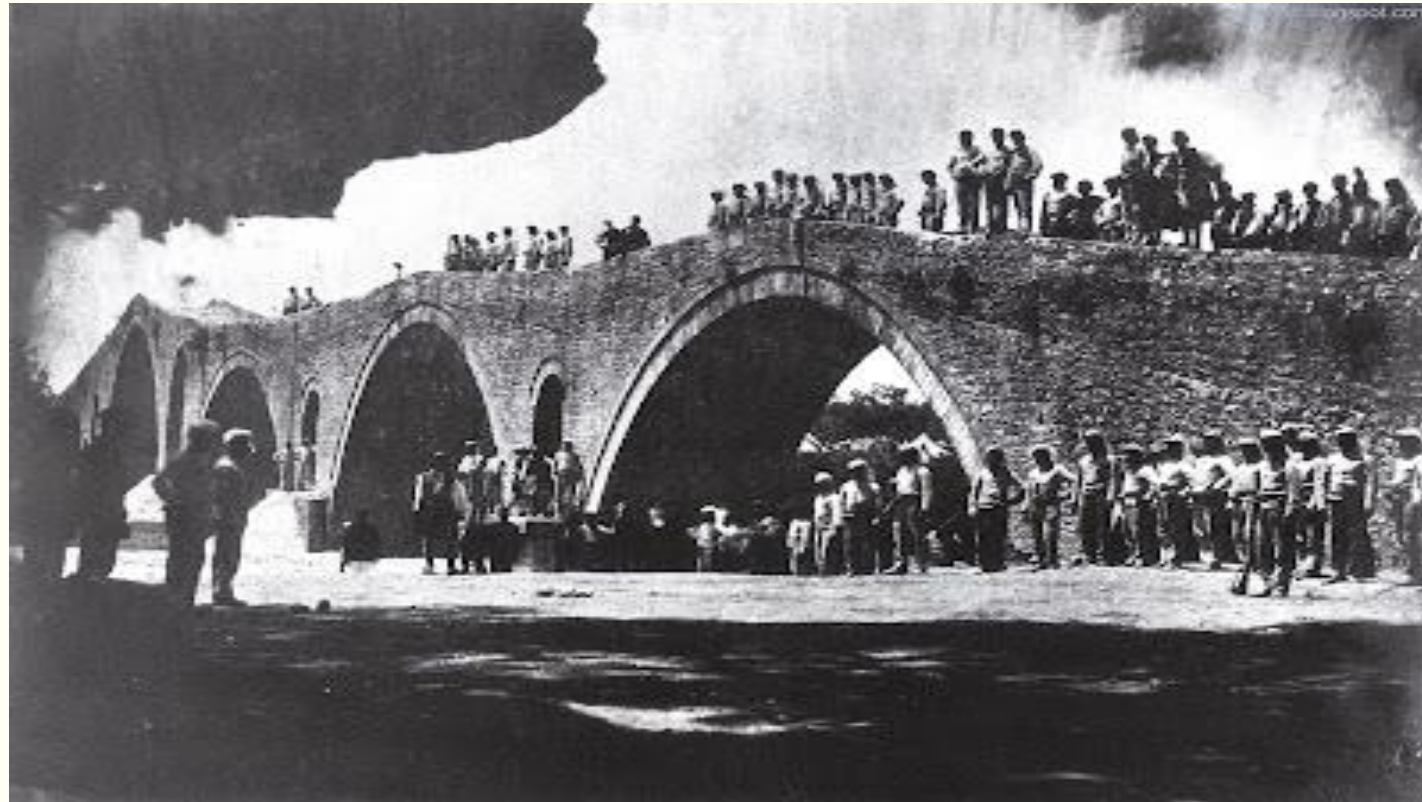
18. Στα λόγια της γυναίκας του πρωτομάστορα το ύφος είναι προσωπικό, παραστατικό και καταγγελτικό. Ποια στοιχεία του λόγου το επιβεβαιώνουν αυτό; Μετατρέψτε το ύφος σε απρόσωπο και σοβαρό. Τι αλλάζει ως προς την αποτελεσματικότητα του λόγου;
19. Να μετασχηματίσετε το τραγούδι και να δημιουργήσετε ένα κόμικ με τουλάχιστον 6 καρέ.
20. Να μετατρέψετε το τραγούδι «Του γιοφυριού της Άρτας» σε θεατρικό και να το δραματοποιήσετε στην τάξη.
21. Να δημιουργήσετε μία ταινία μικρού μήκος με το τραγούδι «Του γιοφυριού της Άρτας»
22. Να μετατρέψετε το τραγούδι σε ραπ.

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής στο δημοτικό τραγούδι «Του γιοφυριού της Άρτας»

23. Να δημιουργήσετε ένα βίντεο με στίχους από το τραγούδι, με εικόνες και με την κατάλληλη μουσική επένδυση.
24. Να δημιουργήσετε ένα podcast με κύριο θέμα την ανάγκη της θυσίας ενός ατόμου για το κοινό καλό.
25. Αφού ακούσετε το τραγούδι «Της Άρτας το γιοφύρι», σε στίχους, μουσική και ερμηνεία του Σωκράτη Μάλαμα, και μελετήστε τους στίχους του, να εντοπίσετε ομοιότητες και διαφορές με το δημοτικό τραγούδι «Του γιοφυριού της Άρτας» ως προς το περιεχόμενο και ως προς το ύφος.
26. Το ποίημα είναι χωρίς ομοιοκαταληξία. Να ξαναγράψετε τους στίχους 35 - 46 με ομοιοκαταληξία, επιλέγοντας όποιο είδος θέλετε εσείς.
27. Να γράψετε ένα χαϊκού με το βασικό θέμα του τραγουδιού, προσπαθώντας να περάσετε το μήνυμα της ανάγκης να θέτουν όλοι οι άνθρωποι το κοινωνικό καλό πάνω από το ατομικό.

Δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής στο δημοτικό τραγούδι «Του γιοφυριού της Άρτας»

28. Ποια σημεία του τραγουδιού αποτυπώνει η παρακάτω εικόνα; Ζωγραφίστε τη δική σας εικόνα με το σημείο του τραγουδιού που σας εντυπωσίασε και σας άρεσε περισσότερο.

Πολυτροπικά κείμενα

Νέοι: μεγαλώνουν σε ένα ψηφιακό περιβάλλον

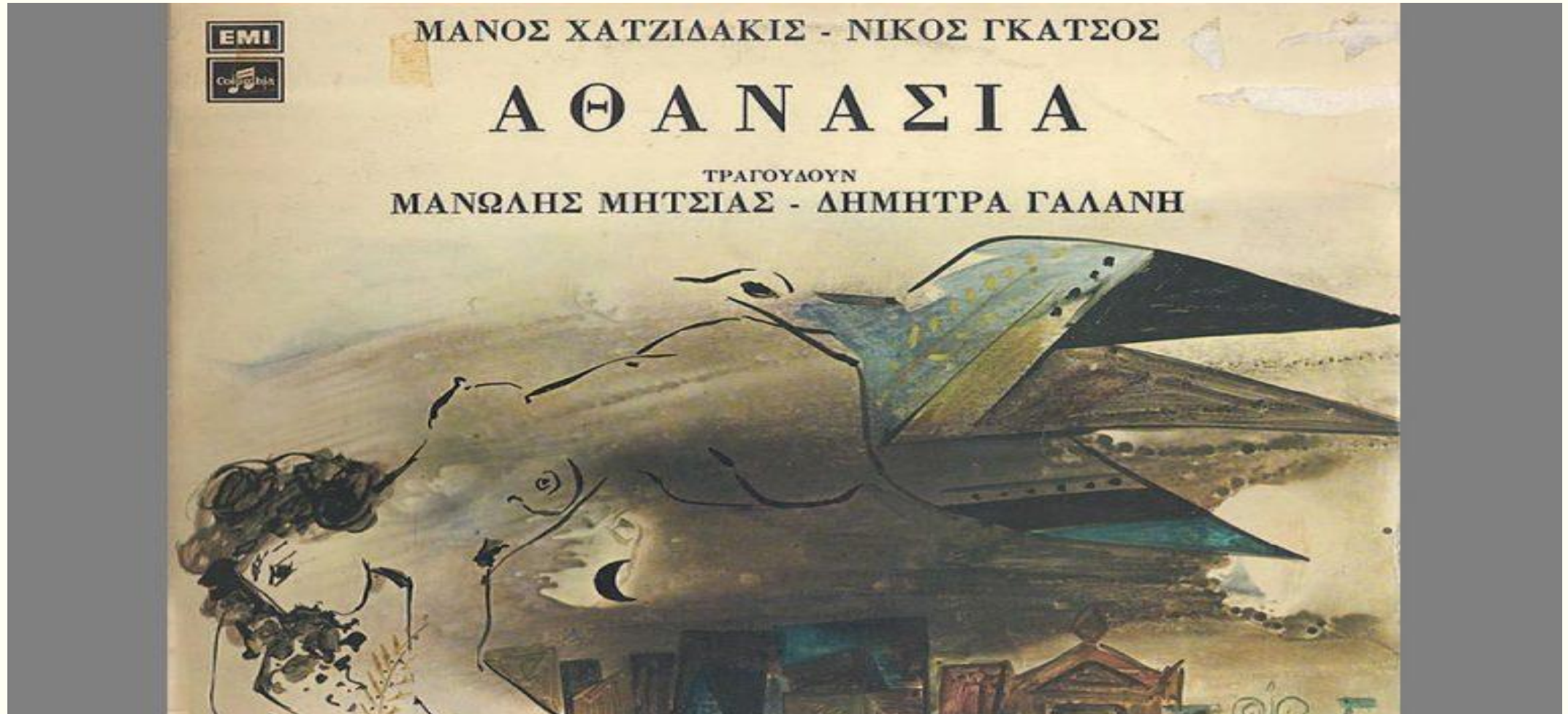
Απαραίτητη η χρήση πολυτροπικών κειμένων για να τους κεντρίσει το ενδιαφέρον.

Τραγούδια, διαφημίσεις, ταινίες, κόμικς.

Πολυτροπικά Κείμενα

**Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στο τραγούδι
«Ο Γιάννης ο φονιάς», Γκάτσου - Χατζιδάκι**

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στο τραγούδι «Ο Γιάννης ο φονιάς», Γκάτσου - Χατζιδάκι

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήσετε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Να παρουσιάσετε την αφήγηση της ιστορίας από τον ίδιο τον Γιάννη, που είναι ο πρωταγωνιστής, να μετατρέψετε δηλαδή τον αφηγητή σε αυτοδιηγητικό και την εστίαση σε εσωτερική.
2. Φανταστείτε ότι ένας γείτονας παρακολουθεί από την ανοιχτή πόρτα τα γεγονότα και τα αφηγείται στη συνέχεια στη γυναίκα του, υπάρχει δηλαδή εξωτερική εστίαση, είναι ο αφηγητής κάμερα.
3. Φανταστείτε και γράψτε έναν διάλογο σε πεζό λόγο ανάμεσα στον Γιάννη και το Φροσί, για να γίνει καλύτερα αντιληπτή η σχέση τους και τα αισθήματα που νιώθουν ο ένας για τον άλλον.
4. Να παρουσιάσετε σε εσωτερικό μονόλογο τα συναισθήματα που έχει το Φροσί και τις σκέψεις που μπορεί να κάνει, για να γίνουν καλύτερα αντιληπτά στον αναγνώστη αυτά που νιώθει. Υποθέστε ότι τα καταγράφει στο ημερολόγιό της.

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στο τραγούδι «Ο Γιάννης ο φονιάς», Γκάτσου - Χατζιδάκι

5. Ο Γιάννης αποφασίζει να μιλήσει στους δικούς του ανθρώπους και για το παρελθόν αλλά και για τα μελλοντικά του σχέδια. Παρουσιάστε την αφήγησή του σε πεζό λόγο με αναδρομικές και προδρομικές αφηγήσεις, χρησιμοποιώντας όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για μια αφήγηση που αναφέρεται στο παρελθόν και για μια αφήγηση που αναφέρεται στο μέλλον.
6. Να προσθέσετε μία ακόμη στροφή στο τραγούδι, η οποία θα αποτελεί περιγραφική παύση, για να φανεί μέσα από την επιβράδυνση της εξέλιξης της υπόθεσης η προσπάθεια του στιχουργού να κεντρίσει το ενδιαφέρον και να παρατείνει την αγωνία.
7. Η στροφή που το Φροσί φιλάει τα χέρια του Γιάννη είναι η πιο συγκινητική και η πιο δυνατή. Να γράψετε μία ακόμη στροφή ακριβώς μετά από αυτήν, όπου ο Γιάννης θα αφηγείται την ίδια ακριβώς σκηνή από τη δική του πλευρά, για να φανεί μέσα από την επαναληπτική αφήγηση η δύναμη της στιγμής.

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στο τραγούδι «Ο Γιάννης ο φονιάς», Γκάτσου - Χατζιδάκι

8. Να μετατρέψετε το τραγούδι σε μονόπρακτο και να το δραματοποιήσετε στην τάξη.
9. Ποιον ρόλο παίζει η σιωπή στο τραγούδι; Τι θα έλεγαν τα πρόσωπα, αν μιλούσαν; Καταγράψτε τα λόγια τους.
10. Υποθέστε ότι συνομιλούν ο Γιάννης από το τραγούδι «Ο Γιάννης ο φονιάς» και ο ήρωας του τραγουδιού «Το μαχαίρι», σε στίχους Νίκου Καββαδία και μουσική Θάνου Μικρούτσικου και ο Γιάννης προσπαθεί να τον πείσει να μην αγοράσει το μαχαίρι, γιατί η οπλοφορία οδηγεί πολλές φορές και στην οπλοχρησία. Καταγράψτε τον διάλογο και φροντίστε να φαίνεται η αγωνία του Γιάννη να τον πείσει αναφέροντας τη δική του ιστορία.

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στη διαφήμιση «ΜΠΙΡΑ ΑΛΦΑ»

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στη διαφήμιση «ΜΠΙΡΑ ΑΛΦΑ»

Αφού παρακολουθήσετε προσεκτικά το βίντεο, όπου προβάλλεται διαφήμιση της μπίρας ΑΛΦΑ, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Στη συγκεκριμένη διαφήμιση η αφήγηση γίνεται με διπλό τρόπο. Από τη μία η κάμερα επιτελεί τον ρόλο του ομοδιηγητικού αφηγητή με εξωτερική εστίαση που καταγράφει ό,τι βλέπει, από την άλλη το τραγούδι που πλαισιώνει τη διαφήμιση εκφράζει συναισθήματα και σκέψεις του πρωταγωνιστή σε πρώτο πρόσωπο, οπότε μπορούμε να πούμε ότι έχει ρόλο ομοδιηγητικού αφηγητή με εσωτερική εστίαση. Παρουσιάστε την ιστορία από ετεροδιηγητικό αφηγητή με μηδενική εστίαση, σε τρίτο πρόσωπο, να είναι δηλαδή ο παντογνώστης αφηγητής.
2. Καταγράψτε τον διάλογο ανάμεσα στον πατέρα και τον γιο μετά τη συνάντησή τους στο λιμάνι, όπου ο γιος προσποιήθηκε ότι δεν τον γνώριζε. Να φανεί μέσα από τα λόγια του πατέρα ο πόνος του και μέσα από τα λόγια του γιου η μεταμέλειά του.
3. Στη συγκεκριμένη διαφήμιση πρωταγωνιστές είναι ο πατέρας και ο γιος. Η μητέρα της ιστορίας κάνει απλώς μία πολύ μικρή εμφάνιση. Να καταγράψετε σε εσωτερικό μονόλογο τις σκέψεις και τα συναισθήματά που έχει εξαιτίας της τεταμένης σχέσης του συζύγου της με τον γιο της.

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στη διαφήμιση «ΜΠΙΡΑ ΑΛΦΑ»

4. Υποθέστε ότι υπάρχει ένταση στις σχέσεις σας με τον πατέρα σας ή τη μητέρα σας. Να καταγράψετε στο ημερολόγιό σας, σε πρώτο πρόσωπο, σε εσωτερικό μονόλογο τις σκέψεις σας και τα συναισθήματά σας για την ένταση αυτή.
5. Υποθέστε ότι γίνεται ένας διαγωνισμός αφήγησης ιστοριών από αντικείμενα και η μπίρα ΑΛΦΑ έχει να αφηγηθεί με προδρομική αφήγηση την πιο συγκινητική της ιστορία. Είστε η μπίρα ΑΛΦΑ και αφηγείστε σε πρώτο πρόσωπο σε παρελθοντικό χρόνο τη συγκεκριμένη ιστορία.
6. Να αφηγηθείτε την τελευταία σκηνή της διαφήμισης, όπου αγκαλιάζονται και συμφιλιώνονται ο πατέρας με τον γιο, και από την πλευρά του πατέρα και από την πλευρά του γιου, για να φανεί μέσα από την επαναληπτική αφήγηση η σημαντικότητά της.

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στην ταινία «Θαύμα»

Με βάση την ταινία «Θαύμα» επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

Πριν από την παρακολούθηση της ταινίας

1. Κάθε βδομάδα οργανώνετε με την παρέα σας προβολή ταινιών και είναι η σειρά σου να επιλέξεις ποια ταινία θα δείτε και να τους αφηγηθείς το περιεχόμενο με λίγα λόγια. Με βάση την παρακάτω φωτογραφία, τις παρακάτω λεπτομέρειες και το εξής τρέιλερ της ταινίας «Θαύμα» αφηγείσαι στους φίλους σου την υπόθεση της ταινίας ως ετεροδιηγητικός αφηγητής

Δραματική 2017 | Έγχρ. | Διάρκεια: 113'

Αμερικανική ταινία, σκηνοθεσία Στίβεν Σμπόσκι με τους: Τζέικομπ Τρέμπλεϊ, Τζούλια Ρόμπερτς, Όουεν Γουίλσον, Νόα Τζουπ

Γεννημένος με ακραία παραμόρφωση προσώπου ο δεκάχρονος Όγκι πρέπει να αφήσει πλέον την κατ' οίκον διδασκαλία και να πάει στο σχολείο. Μια εμπειρία που θα αποδειχτεί καταλυτική όχι μόνο για τον ίδιο αλλά και για όλους γύρω του.

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στην ταινία «Θαύμα»

Κατά την παρακολούθηση και μετά την παρακολούθηση της ταινίας

2. Παρακολουθούμε τη σκηνή όπου ο Τζακ, ο Τζούλιαν και η Σάρλοτ ξεναγούν τον Όγκι στο σχολείο (7.12 – 10.20). Υποθέστε ότι τους παρακολουθείτε κατά τη διάρκεια της ξενάγησης και αφηγηθείτε το γεγονός ως ομοδιηγητικός αφηγητής (παρατηρητής) με εξωτερική εστίαση, δηλαδή ως αφηγητής κάμερα που καταγράφει μόνο ό,τι βλέπει και ακούει.
3. Η ιστορία παρουσιάζεται από διάφορες οπτικές γωνίες, έχουμε δηλαδή πολλαπλή εσωτερική εστίαση, όπου ο καθένας προσθέτει και τα δικά του στοιχεία και τα προσωπικά του γεγονότα. Στο σημείο 26.28 – 33.05 παρακολουθούμε την αφήγηση της Βία, της αδερφής του Όγκι, που παρουσιάζει την ιστορία ως ομοδιηγητικός αφηγητής με εσωτερική εστίαση. Να αφηγηθείτε την ιστορία της Βία ως ετεροδιηγητικός αφηγητής με μηδενική εστίαση.

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στην ταινία «Θαύμα»

4. Η Βία τσακώνεται με τη μητέρα της, γιατί δεν τους ενημέρωσε για τη σχολική παράσταση που ήταν να συμμετάσχει. Καταγράψτε έναν διάλογο στον οποίο θα παρουσιάζετε έναν καβγά ανάμεσα σε εσάς και τη μητέρα σας. Φροντίστε να φαίνεται η αιτία του καβγά, η ένταση που υπάρχει και τα συναισθήματα και των δύο.
5. Η Βία στηρίζει τον Όγκι και στο σημείο 49.47 του λέει: « Αυτήν τη στιγμή είμαστε ο ένας ο καλύτερος φίλος του άλλου». Θυμηθείτε ένα περιστατικό με την αδερφή σας / τον αδερφό σας που σας στήριξε ή την / τον στηρίξατε και καταγράψτε τον διάλογο. Φροντίστε να φαίνονται τα συναισθήματα, χρησιμοποιώντας φράσεις που δείχνουν αγάπη, φροντίδα και ενδιαφέρον.
6. Στην αφήγησή της η Βία λέει σε κάποιο σημείο της ταινίας (32 – 32.22) το εξής: « Παλιά η Μιράντα αστειευόταν ότι το σπίτι μου ήταν σαν τη Γη. Περιστρέφεται γύρω από τον γιο, όχι την κόρη. Αυτό δεν αλλάζει το γεγονός ότι η μαμά μου έχει φοβερό μάτι. Απλώς, εύχομαι, έστω μία φορά, να το χρησιμοποιήσει για να κοιτάξει εμένα». Αφηγηθείτε σε πρώτο πρόσωπο στο ημερολόγιο σας τον εσωτερικό μονόλογο ενός έφηβου / μιας έφηβης, που νιώθει ότι οι γονείς του / της τον / την παραμελούν και δίνουν μεγαλύτερη προσοχή στα αδέρφια του / της. Φροντίστε να φαίνονται τα συναισθήματα που νιώθει χρησιμοποιώντας φράσεις που δείχνουν απογοήτευση, πόνο, στεναχώρια, το αίσθημα της αδικίας.

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στην ταινία «Θαύμα»

7. Τα παιδιά μεταμφιέζονται στο σχολείο για τις Απόκριες. Ο Όγκι μεταμφιεσμένος Γκοστ Φείς δεν αναγνωρίζεται από τους συμμαθητές του και αυτοί συζητάνε μπροστά του και τον κοροϊδεύουν. Μάλιστα, ακόμη και ο καλύτερός του φίλος, ο Τζακ, μιλάει άσχημα για αυτόν. Ο Όγκι πληγώνεται και στεναχωριέται πολύ. Αφηγηθείτε σε πρώτο πρόσωπο στο ημερολόγιό σας, με εσωτερικό μονόλογο, ένα περιστατικό με φίλο / φίλη σας που νιώσατε ότι σας πρόδωσε. Καταγράψτε τις σκέψεις και τα συναισθήματά σας για το γεγονός αυτό, καθώς και για τη φίλια γενικότερα.
8. Στον πρόλογο του βιβλίου της R.J. Palacio «Θαύμα», του οποίου η ταινία αποτελεί κινηματογραφική μεταφορά, παρατίθενται οι εξής στίχοι από τραγούδι της Natalie Merchand :

Από πόλεις μακρινές ήρθαν γιατροί

Μόνο για να με δουν.

Στάθηκαν πάνω από το κρεβάτι μου

Και δεν πίστευαν στα μάτια τους.

Λένε πως πρέπει να 'μαι ένα από τα θαύματα

Της Δημιουργίας του Θεού.

Κι απ' ό,τι βλέπουν δεν μπορούν να δώσουν

Καμία εξήγηση.

Έχοντας ως αναφορά την ιστορία του μικρού Όγκι, τους στίχους αυτούς καθώς και τα εξής λόγια του κυρίου Τόσμαν, του διευθυντή του σχολείου: «Ο Όγκι δεν μπορεί να αλλάξει την εμφάνισή του, οπότε ίσως μπορούμε να αλλάξουμε εμείς τον τρόπο που τον βλέπουμε», να καταγράψετε στο ημερολόγιό σας τις σκέψεις για το πως πρέπει όλοι οι άνθρωποι να αντιμετωπίζουμε το διαφορετικό.

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στην ταινία «Θαύμα»

9. Το βιβλίο της R.J. Palacio «Θαύμα» ξεκινάει με την εξής αυτοπαρουσίαση του Όγκι:

«Το ξέρω ότι δεν είμαι ένα συνηθισμένο εννιάχρονο αγόρι. Θέλω να πω, φυσικά και κάνω συνηθισμένα πράγματα. Τρώω παγωτό, κάνω ποδήλατο, παίζω μπάλα. Έχω ένα Xbox. Κάτι τέτοια πράγματα με κάνουν ένα συνηθισμένο παιδί. Έτσι νομίζω τουλάχιστον. Επίσης, νιώθω συνηθισμένος. Μέσα μου. Ξέρω όμως πως τα συνηθισμένα παιδιά δεν κάνουν τα άλλα συνηθισμένα παιδιά να φεύγουν τσιρίζοντας από την παιδική χαρά. Ξέρω πως τα συνηθισμένα παιδιά δεν τα κοιτάζουν παράξενα μόλις εμφανιστούν κάπου.

Αν έβρισκα ένα μαγικό λυχνάρι και μπορούσα να κάνω μια ευχή, θα ευχόμουν να είχα ένα κανονικό πρόσωπο που να μην ξεχωρίζει. Θα ευχόμουν να μπορούσα να περπατάω στον δρόμο και να μη με κοιτάζουν οι άνθρωποι και αμέσως μετά να κάνουν πως δεν με είδαν. Να τι σκέφτομαι. Ο μοναδικός λόγος που δεν είμαι συνηθισμένος είναι επειδή κανένας άλλος δεν με βλέπει έτσι. Πάντως, έχω συνηθίσει τώρα πια να είμαι όπως είμαι. Ξέρω να υποκρίνομαι ότι δεν καταλαβαίνω τις γκριμάτσες που κάνουν οι άνθρωποι γύρω μου. Όλοι το ξέρουμε αυτό το κόλπο: εγώ, η μαμά μου, ο μπαμπάς μου και η Όλι. Όχι το παίρνω πίσω. Η Όλι δεν τα καταφέρνει και πολύ καλά. Θυμώνει στ' αλήθεια όταν μου φέρονται άσχημα. Όπως, για παράδειγμα, εκείνη τη φορά στην παιδική χαρά που κάποια παιδιά άρχισαν να λένε διάφορα. Δεν έχω ιδέα τι έλεγαν, γιατί δεν τ' άκουσα με τα αφτιά μου, όμως η Όλι τα πήρε είδηση και τους έβαλε τις φωνές. Έτσι είναι η Όλι. Εγώ όχι.

Η Όλι δεν με βλέπει σαν συνηθισμένο παιδί. Δεν το παραδέχεται βέβαια, αλλά, αν ήμουν σαν τους άλλους δεν θα χρειαζόταν να με προστατεύει τόσο πολύ. Ούτε η μαμά και ο μπαμπάς. Με θεωρούν ασυνήθιστο πλάσμα. Τελικά το μόνο άτομο στον κόσμο που συνειδητοποιεί πόσο συνηθισμένος είμαι είμαι εγώ.

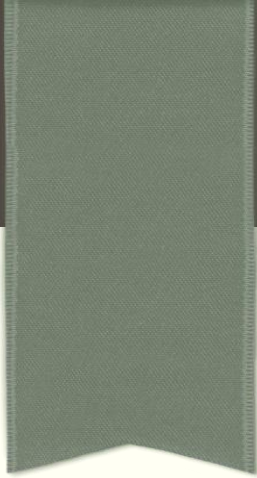
Επί τη ευκαιρία, με λένε Αύγουστο, χαϊδευτικά Όγκι. Δεν θα σας περιγράψω πώς μοιάζω. Ό,τι και να φαντάζεστε η πραγματικότητα είναι χειρότερη»

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στην ταινία «Θαύμα»

10. Αφού δείτε το αντίστοιχο απόσπασμα της αυτοπαρουσίασης του Όγκι στην αρχή της ταινίας, να καταγράψετε πώς οπτικοποιείται η αυτοπαρουσίαση στην ταινία. Να περιγράψετε με ακρίβεια τις εικόνες που δημιουργήθηκαν από τις λέξεις.
11. Έχοντας ως βάση την αυτοπαρουσίαση του Όγκι στο βιβλίο (δείτε τη δραστηριότητα 9) και στην ταινία:
 - α) γράψτε τη δική σας αυτοπαρουσίαση ακολουθώντας τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται ο Όγκι. Δηλαδή, να χρησιμοποιήσετε πρώτο ενικό πρόσωπο, να αναφέρετε τις συνήθειές σας, το πώς σας βλέπουν οι άλλοι, τη σχέση σας με την οικογένειά σας, ευχές, κ.λπ.
 - β) να δημιουργήσετε ένα βίντεο χρησιμοποιώντας την αυτοπαρουσίαση που γράψατε και πλαισιώνοντάς το με εικόνες και μουσική της αρεσκείας σας.

Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στην ταινία «Θαύμα»

12. Στο τέλος της ταινίας (1.14.28) ο Όγκι λέει : « Ίσως η αλήθεια είναι ότι δεν είμαι και τόσο συνηθισμένος. Ίσως αν ξέραμε τι σκέφτονται οι άλλοι, θα ξέραμε ότι κανείς δεν είναι συνηθισμένος και ότι σε όλους μας αξίζει να μας χειροκροτούν έστω μια φορά στη ζωή μας.». Με αφορμή αυτά τα λόγια, υποθέστε ότι είστε ο Όγκι και αφηγείστε σε πρώτο πρόσωπο με αναδρομική αφήγηση ότι ξεκινήσατε το σχολείο με φόβο, γιατί πιστεύατε ότι θα σας κοροϊδεύουν όλοι, και τελικά φτάσατε την τελευταία μέρα να έχετε κερδίσει την εκτίμηση των περισσότερων. Στη συνέχεια με προδρομική αφήγηση παρουσιάστε και τα σχέδιά σας και τις σκέψεις σας για το μέλλον. Φροντίστε να φαίνονται ο φόβος, η αγωνία και η θλίψη που νιώθατε στην αρχή και πώς στη συνέχεια αυτά μετατράπηκαν σε δύναμη, εμπιστοσύνη και αισιοδοξία.
13. Η ταινία ξεκινάει όταν ο Όγκι είναι δέκα χρονών και με αναδρομική αφήγηση αναφέρεται η γέννησή του, όπου και διαπιστώθηκε ότι είχε προβλήματα υγείας και αναγκάστηκε στην πορεία της ζωής του να κάνει πάρα πολλές επεμβάσεις, χωρίς όμως να αναφέρεται καμία λεπτομέρεια. Υπάρχει δηλαδή επιτάχυνση του χρόνου με έλλειψη σχεδόν δέκα χρόνων από τη ζωή του Όγκι. Αφηγηθείτε σε τρίτο πρόσωπο τα γεγονότα της ζωής του Όγκι από τη γέννησή του μέχρι και τα δέκα του χρόνια.
14. Επιλέξτε το σημείο της ταινίας που αποτελεί την κορύφωση για εσάς και φροντίστε να επιβραδύνετε τον χρόνο πριν από αυτό προσθέτοντας μία ακόμη σκηνή, για να παρατείνετε την αγωνία. Η επιβράδυνση μπορεί να είναι είτε περιγραφική παύση είτε κάποιο σχόλιο.

«Ας αναπτύξουμε τη δημιουργικότητα όλων, για να αλλάξει ο κόσμος.
Όχι, για να γίνουν όλοι καλλιτέχνες, αλλά για να μην είναι κανένα δούλος».

Τζάνι Ροντάρι, Γραμματική της Φαντασίας

Σας ευχαριστώ πολύ!